

SISÄLLYS

Anneli Pohjola, Tarja Kemppainen,
Asta Niskala & Nina Peronius

Murroksen ajan sosiaalityö paikkaansa jäsentämässä 11

I SOSIAALITYÖN MUUTOKSEN PAIKANNUKSIA

Anneli Pohjola, Tarja Kemppainen,
Asta Niskala & Nina Peronius

Sosiaalityö osana yhteiskunnallista kehityskulkua 23

Sosiaalityö muutoksessa 23

Suhteissa rakentuva sosiaalityö 25

Asiakasosallisuus kehittämisessä 33

Asiakastyön dokumentointi tiedonhallinnan
mahdollistajana 37

Sosiaalityöntekijöiden osaamisen hyödyntäminen 45

Sosiaalityön käsitteellistäminen ja teoreettisen taustan
vahvistaminen 52

II SOSIAALITYÖ YHTEISKUNTASUHTEISSAAN

Tuomo Kokkonen

Politiikka sosiaalityön yhteiskunnallisen paikan määrittäjänä 57

Sosiaalityö ja liberalismi 60

Hyvinvointivaltio sosiaalityön kontekstina 66

Politiikka ja kielellinen käänne 72

Pohdintaa sosiaalityön asemasta 77

Jutta Paavola, Arto Rautajoki & Anneli Pohjola
**Palvelurakenteiden muutoksessa määrittävä
aikuissosiaalityö 81**

- Palvelujen laajempaa järjestämispohjaa etsimässä 81
- Aineisto ja analyysimenetelmä 83
- Aikuissosiaalityö käsitteenä 85
- Asiakaslähtöisyys palvelujen tavoitteena 90
- Valinnanvapaus haastaa aikuissosiaalityön 94
- Paremmiin yhteen sovitetut palvelut 98
- Vaikuttavuutta tiedonhallinnalla 100
- Paikkansa ja roolinsa ottava aikuissosiaalityö 104

Helena Blomberg, Christian Kroll & Suvi Linnanvirta
Akateemiset opettajat ja käytäntöpolitiikka 109

- Sosiaalityön opetus yhteiskunnallisessa muutoksessa 109
- Sosiaalityön paikka ja tehtävä Suomessa 111
- Käytäntöpolitiikan malli 114
- Aineisto ja menetelmät 117
- Käytäntöpolitiikkaan osallistuminen 120
- Käytäntöpolitiikan mahdollisuudet ja organisaatiokulttuuri 124
- Akateemiset opettajat ja henkilökohtaiset käytäntöpoliittiset resurssit 127
- Akateemiset opettajat ja käytäntöpolitiikan selitystekijät 129
- Käytäntöpolitiikkaa Ruotsista 130
- Paikkansa ottavat sosiaalityön opettajat 134

III SOSIAALITYÖ JA EETTISET VALINNAT

Tyyne Ylinen & Mervi Ruokolainen
Hyveiden jäljillä sosiaalityössä 143

- Johdanto hyveisiin 143
- Hyve-etiikan käsitteellistäminen 147

Sosiaalityön näkökulma hyveisiin 149
Aineisto ja menetelmä 152
Sosiaalityöntekijöiden näkemys hyveistä sosiaalityössä 154
Hyveiden asema sosiaalityössä 167

Marjo Romakkaniemi, Marjatta Martin & Tiina Lappalainen

**Vammaissosiaalityön asiantuntijuus
harkintavallan perusteena 171**

Vammaissosiaalityön muuttuva toimintaympäristö 171
Harkintavalta ja vammaissosiaalityö 174
Konsultaatioaineisto ja sen analyysi 179
Harkintavallan kehukset 181
Vammaissosiaalityön asiantuntijuuden
yhteiskunnallinen paikka 192

Mari Kivistö

**Sosiaalityön eettinen toimijuus digitalisaatiossa
– esimerkkinä vammaissosiaalityö 199**

Eettisyys sosiaalityön ytimenä 199
Sosiaalityön ja vammaissosiaalityön digitalisoituvat
toimintaympäristöt 202
Periaatteellinen ja refleктоiva sosiaalityön
eettisyys 203
Aineisto ja analyysi 206
Eettisen toimijuuden henkilökohtainen ja
kollektiivinen perusta 209
Mahdollistavat ja rajoittavat rakenteet
eettisessä toimijuudessa 211
Eettisten haasteiden ja mahdollisuuksien tunnistaminen 214
Sosiaalityö eettisenä toimijana digitalisaatiossa 220

IV SOSIAALITYÖN TYÖORIENTAATIOT

Marjaana Kirjavainen & Outi Hietala

Kokemusasiantuntijuus asiakkaiden osallisuuden vahvistajana yhteisvastaanotolla 227

- Kohti yhteistyötä ja asiakkaiden osallisuutta 227
- Kokemusasiantuntijat ja ammattihenkilöt yhteistyössä 229
- Ajanvaraukseton yhteisvastaanotto 233
- Aineistot ja menetelmä 235
- Kokemusasiantuntijoiden tehtävät ja toiminta yhteisvastaanotolla 242
- Kokemusasiantuntijuuden mahdollisuudet rakenteellisessa sosiaalityössä 252

Marjukka Rasa & Kaisa Vuolukka

Perhesosiaalityötä paikantamassa 257

- Muuttuva toimintaympäristö 257
- Blogiaineisto ja menetelmä 260
- Politiikat ja oikeudet 264
- Kehittyvä palvelujärjestelmä 266
- Perhesosiaalityö ja asiakkaat 270
- Perhesosiaalityön synteesi 273

Irene Roivainen, Tuula Kostiainen & Anna Metteri

Yhteisösosiaalityötä muuttuvassa toimintaympäristössä 277

- Johdatus yhteisöllisyyden näkökulmiin 277
- Yhteisöllisyyden ajallinen muutos yhteiskuntapoliittisessa ja julkishallinnollisessa tulkintakehyksessä 279
- Aineisto ja menetelmät 283
- Yhdyskuntatyö sosiaali- ja terveysalalla 285

Voimavarakeskeinen yhteisösosiaalityö 293
Kumppanuuksia rakentava yhteisösosiaalityö 296

Leena Tikkala

**Sosiaalityön asiantuntijuuden silloittava
orientaatio 303**

Sosiaalityön asiantuntijuutta arvioimassa 303
Lähestymistapoja asiantuntijuuteen 306
Silloittava orientaatio asiantuntijuuden
tunnistamisessa 312
Sosiaalityön asiantuntijuus suhteissaan ja
konteksteissaan 316

V SOSIAALITYÖ YHTEISKUNNALLISEN

PAIKKANSA OTTAJANA

Anneli Pohjola

**Sosiaalityö yhteiskunnassa ja
yhteiskunta sosiaalityössä 323**

Taipuisa sosiaalityö 323
Sosiaalityö yhteiskunnallisena työnä 325
Eettinen ammatillisuus 329
Ammatillinen toiminta ja orientaatiot 332
Sosiaalityön yhteiskunnallinen paikka 338

Kirjallisuus 342

Kirjoittajat 376